

KRITĒRIJI POZITĪVAM DIGITĀLAJAM SATURAM, PAKALPOJUMIEM UN LIETOTNĒM BĒRNIEM

Vērtības un ietekme

Plānotais saturs jau pašā sākumā ir jāapsver saistībā ar turpmāk minētajām **vērtībām** un to, kā saturs varētu **ietekmēt** bērnu.

Apdomājiet, kā saturs, lietotne vai pakalpojums var būt:

- **Iedrošinošs** – ļauj bērnam justies pēc iespējas pārliecinātākam un neatkarīgākam, attīstot savas spējas drošā digitālā vidē
- **Iesaistošs** – rada bērnam motivāciju un iedvesmu
- **Stimulējošs** – mudina bērnu būt zinātkāram un uzzināt vairāk
- **Drošs** – sniedz bērnam telpu, kurā gūt digitālo pieredzi ar minimālu risku

Pārbaudes punktu saraksts

Pārdomājiet pamatlietas

- Izvēlieties mērķauditorijas vecuma grupu
- Nosakiet mērķus
- Plānojiet bērnam radītos ieguvumus

Nosakiet skaidrus un pārredzamus mērķus

- Veidojot saturu un saskarni, vispirms ņemiet vērā plānoto vecuma grupu
- Atsaucieties uz atzītām attiecīgajam vecumam piemērotām bērnu attīstības spējām (kognitīvie, lingvistiskie, sociālie un emocionālie standarti), vienlaikus ņemot vērā, ka katrs bērns ir indivīds un bērni var ievērojami atšķirties
- Apsveriet sociokulturālo kontekstu

Veidojiet stimulējošu digitālo pieredzi

- Plānojiet un izstrādājiet radošus, interaktīvus, stimulējošus, novatoriskus, izklaidējošus un/vai izglītojošus elementus un funkcijas
- Sniedziet saistošus vizuālos materiālus ar pienācīgām atsaucēm un marķējumu. Ņemiet vērā, ka attēliem, skaņai (balss, mūzika un skaņas efekti) un videoklipiem var būt spēcīgāka ietekme nekā tekstam
- Iekļaujiet pietiekami izaicinošus uzdevumus un funkcijas, attiecīgā gadījumā sniedziet piemērotas atsauksmes un atalgojumu

Nodrošiniet lietojamību

- Pārdomājiet, kā saturam/pakalpojumam varētu piekļūt no mobilajām ierīcēm, kā arī dažādās platformās, pārlūkos un operētājsistēmās
- Nodrošiniet, ka navigācijas struktūra ir ērta lietošanai, intuitīva un pielāgota mērķa grupas motoriskajām iemaņām un prasmēm

- Veiciet plānošanu tā, lai lietotāji vietnē/pakalpojumā/lietotnē neapmaldītos. Viņiem vienmēr ir jāzina, kur viņi atrodas, un skaidri marķētiem navigācijas elementiem ir jāpalīdz orientēties
- Izveidojiet tādu URL adresi un/vai nosaukumu, kas bērniem viegli ļaus piekļūt paredzētajam saturam/pakalpojumam/lietotnei un drukas kļūdas gadījumā nenosūtīs uz nevēlamiem vai kaitīgiem domēniem, kuros ir vīrusi un daudz reklāmu
- Izmantojiet labi sagatavotu un mērķa grupai piemērotu tekstu, kurā nav kļūdu
- Nodrošiniet, ka bērni nevar apmaldīties un viegli var atgriezties sākuma ekrānā vai iepriekšējā sadaļā. Sniedziet viņiem iespēju atzīmēt savu atrašanās vietu (piemēram, atstājot norādi spēlē/stāstā). Ļaujiet bērniem viegli atrast to pašu saturu atkal, ja viņi vēlas turpināt lasīšanu vai spēli

Veidojiet pieejamu un iekļaujošu saturu un pakalpojumus

- Nodrošiniet, ka satura/pakalpojuma plānošanas, izstrādes un ražošanas laikā tiek ņemtas vērā cilvēku ar redzes, dzirdes un kustību invaliditāti vai kognitīvās darbības traucējumiem vajadzības, iesaistot visas līdzdalīgās puses
- Pievērsiet uzmanību satura un pakalpojumu struktūrai, valodai/tekstam/runai, skaņai, attēliem un krāsām. Nodrošiniet to izstrādi veidā, kas atbalsta palīgtechnoloģijas un ļauj izmantot alternatīvus tekstus/atribūtus

Gādāriet par satura uzticamību

- Pārdomājiet, kā saturā/pakalpojumā/lietotnē tiks ievēroti attiecīgie tiesību akti vai noteikumi, piem., par nepilngadīgu personu aizsardzību, datu aizsardzību, komercpaziņojumiem, autortiesībām u.c.
- Sniedziet informāciju par nodrošinātāju/radītāju
- Gādāriet par to, lai kontaktinformācija būtu viegli pieejama, un atbildiet pieņemamā termiņā
- Gādāriet par to, lai saturs būtu pareizs un uzticams un tiktu regulāri uzturēts un pārskatīts
- Attiecīgā gadījumā nodrošiniet, ka sniegtais saturs ir paties, aktuāls un atbilst tēmai
- Sniedziet skaidru informāciju vecākiem un aprūpētājiem

Gādāriet par to, lai bērna drošība būtu prioritāra

- Pārliecinieties, ka saturs nav kaitīgs nepilngadīgām personām – nesatur aizskarošus materiālus vai citus kaitīgus elementus (piem., pornogrāfiju, rasistisku/vardarbīgu/aizskarošu/ksenofobisku saturu, attēlus vai video)
- Nodrošiniet, ka bērni netiek nosūtīti uz nepiemērotu saturu, piemēram, ārējām tīmekļa vietnēm vai lietotnēm ar nepiemērotu saturu
- Ievērojiet principu „drošība pēc noklusējuma” un jau pašā procesa sākumā apsveriet aspektus saistībā ar bērnu aizsardzību tiešsaistē
- Izstrādājiet efektīvu pārraudzības un moderēšanas metodoloģiju, kā arī nodrošiniet viegli atrodamus un lietojamus efektīvus ziņošanas mehānismus, lai sazinātos ar palīdzības/atbalsta dienestu vai ziņotu par potenciāli kaitīgu saturu vai kontaktpersonu un to bloķētu
- Apsveriet vecuma klasifikācijas rīku izmantošanu, lai nodrošinātu arī elektroniskus vecuma marķējumus, kas vecākiem ļauj vieglāk novērtēt jūsu saturu/pakalpojumu/lietotni pareizi

Neaizmirstiet, ka galvenais ir bērnu privātums

- Nodrošiniet, ka tiek ievēroti tiesību akti privātuma jomā
- Gādājiet par to, lai neievāktu vairāk datu, nekā nepieciešams
- Nodrošiniet, ka informācija par privātuma pasākumiem un politiku ir skaidri redzama un pieejama mērķa grupai un bērnu vecākiem piemērotā valodā vai formātā
- Ja lietotnes/vietnes/pakalpojuma instalēšanas vai izmantošanas laikā tiek apstrādāti lietotāju dati vai ir vajadzīgas atļaujas, par to ir jāinformē
- Nodrošiniet, ka personas dati tiek izmantoti konfidenciāli un izņēmumi (piem., balvas sniegšanas nolūkā) ir pārredzami, kā arī sniedziet skaidru norādi par to, ka pēc tam datus dzēš
- Ja bērni var sniegt savus personas datus, ņemiet vērā, ka viņiem ir aktīvi jāapliecina vecāku piekrišana

Veidojiet sociālo mediju elementus un saziņas funkcijas (sociālie tīkli, tērzētavas, forumi, viesu grāmatas, video/attēlu publiskošanas platformas, ziņapmaiņas rīki u.c.) uzmanīgi

- Apsveriet īpašus noteikumus un drošības informāciju par to, kā droši izmantot funkcijas un vai tās ir piedāvātas (piem., norādījumi par tīkla etiķeti saziņā ar citiem, personas datu aizsardzību, aizsardzību pret iebiedēšanu tiešsaistē u.c.)
- Mudiniet bērnus pirms lietotāja konta izveides lūgt vecāku piekrišanu un apsveriet, kā to var īstenot reģistrācijas procesā
- Nodrošiniet viegli atrodamus un ērti lietojamus ziņošanas mehānismus (piem., trauksmes pogu gadījumiem, kad bērniem vajadzīga palīdzība vai informācija vai ir jāziņo par iespējami kaitīgu saturu vai kontaktpersonu)
- Nodrošiniet pastāvīgu un aktīvu pārraudzību lietotāju ieguldījumam, lai nodrošinātu, ka tiek dzēsts jebkāds saturs, kas var būt kaitīgs bērniem

Attiecīgā gadījumā izstrādājiet komercelementus (reklāma, sponsorēšana, iepirkumi tiešsaistē, pirkumi lietotnēs u.c.) atbildīgi

- Nodrošiniet, ka tiek ievēroti noteikumi un likumi par reklāmu un bērniem paredzētiem komercelementiem
- Gādājiet par to, lai komercelementi, reklāmas un tiešsaistes iepirkšanās iespējas būtu skaidri nošķirtas no satura, viegli atpazīstamas, attiecīgi marķētas un nebūtu nepiemērotas bērnu vecumam (piem., nekādu alkohola, cigarešu, plastiskās ķirurģijas, diētas produktu u.tml. reklāmu vai pirkšanas iespēju).
- Nodrošiniet, ka komerc piedāvājums ir skaidri paziņots
- Ņemiet vērā to, ka lietotnēs nevajadzētu sniegt iespēju tērēt naudu, izņemot gadījumus, kad tas tiek darīts aizsargātā zonā un mērķa grupai ir skaidrs, ka viņiem ir jālūdz pieaugušā atļauja. Nelieciet bērniem iegādāties papildu funkcijas
- Nodrošiniet, ka komercelementi neierobežo lietotāja kontroli pār darbībām
- Nodrošiniet, ka pastāv finansiāls ierobežojums bērnu tēriņiem vietnē/lietotnē/pakalpojumā
- Nodrošiniet, ka maksājumu metodēm ir nepieciešama vecāku kontrole